Raadsvoorstel

Commissievergadering	**:**	Ruimte/Samenleving
Titel	:	Visie wonen, welzijn en zorg
Portefeuillehouder/Teamleider	:	Jelke Nijboer/Esther Verhagen/Walter Buijs/Nelleke Flink
Extern zaak ID (zaakcode)	:	0085236066

Datum collegevergadering

1 april 2025

Voorgesteld besluit

Uitvoering te geven aan het in 2023 gesloten akkoord ‘Samen voor Wonen en Zorg in Friesland’ waarin alle Friese gemeenten zijn overeengekomen om per regio een visie op wonen, welzijn en zorg op te stellen.
Daarvoor:

1. De ‘Visie wonen, welzijn en zorg’ vast te stellen.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

We hebben vanuit het akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland 2023' en de regionale woondeal Zuidoost Fryslân (2022-2030) de afspraak gemaakt om een regionale woonzorgvisie op te stellen. Deze visie op wonen, welzijn en zorg geeft hier invulling aan. Hierin staan we stil bij verschillende aandachtsgroepen, zoals ouderen, die niet vanzelfsprekend thuis kunnen blijven wonen. Voor andere groepen, bijvoorbeeld inwoners met een psychische kwetsbaarheid, moeten we borgen dat ze de juiste begeleiding ontvangen.

Argumenten

1.1. We hebben (boven)regionale afspraken gemaakt om te komen tot deze visie op wonen, welzijn en zorg.
In februari 2023 hebben de gemeenten het akkoord ‘Samen voor Wonen en Zorg in Friesland’ getekend. Daarin is overeengekomen dat we - per regio - een visie wonen, welzijn en zorg opstellen. En hieraan gezamenlijk uitvoering geven in een uitvoeringsprogramma. Daarnaast hebben we ook in de getekende woondeal Zuidoost Fryslân afgesproken om een regionale woonzorgvisie op te stellen. Met deze visie voldoen de OWO-gemeenten, samen met Heerenveen en Smallingerland en samenwerkende partijen en organisaties, aan deze (boven)regionale afspraken.

1.2 We zien grote opgaven op ons afkomen.
Zuidoost Fryslân wordt geconfronteerd met vergrijzing. Ouderen worden steeds ouder en wonen langer thuis. Ook met een (zware) zorgvraag. Dat vraagt om geschikte woningen. Zorgpersoneel wordt steeds schaarser, net als de beschikbaarheid van mantelzorgers. We zullen de zorg anders moeten organiseren om ervoor te zorgen dat degene die het nodig heeft de zorg ook ontvangt. Met daaraan gekoppeld een opgave voor welzijn. We verwachten dat inwoners zelf meer met en voor elkaar gaan organiseren om de maatschappij draaiende te houden. In deze visie geven we aan wat we als regio gaan doen om dit te organiseren. Een gezamenlijke visie helpt bij het anticiperen op deze veranderingen door te zorgen voor de juiste voorzieningen (zoals zorggeschikte woningen, toegankelijke zorg en passende woonomstandigheden) voor een ouder wordende bevolking, zodat iedereen van goede zorg en een comfortabele woonomgeving kan blijven genieten.

1.3 Een gezamenlijke visie betekent ook commitment om gezamenlijk aan de slag te gaan.
Het is niet alleen een gemeentelijke visie. Relevante stakeholders zoals huurdersverenigingen, woningcorporaties, welzijnsorganisatie, zorgorganisaties, ouderenbonden, adviesraden etc. hebben hun aandeel geleverd in de totstandkoming. Door krachten te bundelen scheppen we kaders om zo lang mogelijk thuis wonen mogelijk te maken. Door een gezamenlijke visie vast te stellen, kunnen alle partijen dezelfde doelstellingen en werkwijzen hanteren. Dit voorkomt versnippering van beleid en zorgt voor een meer gecoördineerde en gestroomlijnde uitvoering, waardoor de impact van de ingezette middelen groter is. Een volgende stap is het opstellen van een uitvoeringsprogramma horend bij deze visie.

1.4 We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting vanuit de (aanstaande) 'wet versterking regie Volkshuisvesting'.
Het Rijk stuurt op meer regie op de woon(zorg)opgave. In de (al gepubliceerde, maar nog niet aangenomen) 'Wet versterking regie op de volkshuisvesting' en de Rijksprogramma's 'Een thuis voor iedereen' en 'Wonen en Zorg voor ouderen' is uitvoerig aandacht voor wonen in combinatie met een zorg- of ondersteuningsvraag. Uit het wetsvoorstel vloeit voort dat iedere gemeente twee jaar na ingang van de wet een volkshuisvestingsprogramma opstelt met daarin een integrale afweging voor verschillende doelgroepen. Deze wet wordt naar verwachting juli 2025 aangenomen.
In deze visie besteden we aandacht aan de aandachtsgroepen: ouderen, mensen met een beperking of psychische kwetsbaarheid en uitstromers uit instellingen. Daarnaast regelt dit wetsvoorstel dat elke gemeente een urgentieverordening opstelt met daarin de wettelijk verplichte aandachtsgroepen. Daarvoor loopt een apart provinciaal proces. Op deze manier komen na enige tijd alle doelgroepen op de woningmarkt in het volkshuisvestingprogramma aan de orde.

1.5 De Adviesraad Sociaal Domein kan zich geheel vinden in deze visie.
Wel doet de Adviesraad nog de suggestie om een nadere analyse te maken van het toenemende tekort aan geclusterde woonvormen. En om een huisvestingssituatie per dorp te maken en dat met de inwoners van de betreffende dorpen te bespreken. Beide suggesties brengen we in de praktijk.

Kanttekeningen
1.1 Deze visie is niet het (enige) antwoord op de houdbaarheidsvraagstukken die er spelen binnen de zorg.
Zoals onder argument 1.3 staat werken we samen met allerlei partijen en organisaties. Voor de uitvoering zijn we mede afhankelijk van de inzet van deze partijen. Personeelstekort in de Wet langdurige zorg is bijvoorbeeld een domein waarin onze invloedssfeer beperkt is. Met Domein Overstijgende Samenwerking en een eensluidend accommodatiebeleid, inkoop van Wmo voorzieningen, het versterken van welzijn in de dorpen en 'de juiste woningen in de juiste dorpen' proberen we de samenhang tussen de beleidsvelden en domeinen te bewaken.

1.2 De visie werken we uit in een lokaal uitvoeringsprogramma.
Hierin staat per opgave met welke maatregelen en activiteiten in de periode tot en met 2030 concreet vorm wordt gegeven aan de doelen die worden beschreven in de visie. We werken daarbij uit welke partijen verantwoordelijk en betrokken zijn, wat het tijdspad is en wat het beoogde resultaat is. Het uitvoeringsprogramma valt onder de bevoegdheid van het college en zal wordt op een later moment aan het college aangeboden. Dit maakt dat benodigde investeringen, zowel financieel als in termen van tijd en personeel, nog niet uitgewerkt zijn.

1.3 Deze visie vervangt niet ons huidige vastgestelde woonbeleid.
We hebben een woon(zorg)visie 2022-2026. De visie die nu ter besluitvorming voorligt geeft inhoud aan het zorghoofdstuk voor toekomstig woonbeleid. De visie zorgt voor samenhang met andere gemeentelijke ontwikkelingen, geborgde samenwerking met relevante stakeholders zoals het zorgkantoor, voorbereiding op toekomstige demografische veranderingen en het behalen van duurzame ontwikkelingsdoelen 3, 11, en 17 (sdg's).

Financiële toelichting

Met de visie wonen, welzijn en zorg vragen we geen additionele financiële middelen. Het nader uit te werken en door het college vast te stellen uitvoeringsprogramma bevat voorgenomen acties voor de komende jaren tot en met 2030. In de financiële paragraaf van het uitvoeringsprogramma geven we de huidige ambtelijke capaciteit en beschikbare budgetten voor wonen, welzijn en zorg voor de komende jaren weer. Ook maken we een inschatting van de benodigde financiën om het uitvoeringsprogramma uit te voeren. Indien blijkt dat er extra financiële middelen nodig zijn, dan leggen we dit via de reguliere begrotingscyclus ter besluitvorming voor aan uw raad.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Deze visie is met name van positieve invloed op de SDG's 3, 11 en 17.
SDG 3: Goede Gezondheid en Welzijn - Het ontwikkelen van een visie voor wonen, welzijn en zorg bevordert de gezondheid en het welzijn van de inwoners, vooral in zorgbehoeftige situaties.
SDG 11: Duurzame Steden en Gemeenschappen - Het beleid draagt bij aan het creëren van duurzame, inclusieve en veilige gemeenschappen door de woon- en zorgomstandigheden te verbeteren.
SDG 17: Partnerschap om Doelen te Bereiken - Het akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland' versterkt samenwerking tussen gemeenten, regionale partners en andere belanghebbenden om gezamenlijke doelen op het gebied van wonen, welzijn en zorg te realiseren.

Inwonersparticipatie

De visie is tot stand gekomen na zorgvuldige participatie van zorg- en welzijnspartijen, woningcorporaties, ontwikkelaars, bouwers, maar ook Adviesraden sociaal domein en ouderenorganisaties. In de vorm van een bestuurlijke 24-uurs kick-off, webinars voor raadsleden, regionale themabijeenkomsten, bijeenkomsten met lokale stakeholders zoals (huurdersverenigingen en woningcorporaties), werkbezoeken. Al deze bijeenkomsten samen hebben waardevolle input geleverd en zijn waar mogelijk verwerkt in de visie.

Publicatie voor bekendmaking

De gemeenteraad van Ooststellingwerf heeft een visie op wonen, welzijn en zorg vastgesteld. De visie is tot stand gekomen samen met Weststellingwerf, Opsterland, Heerenveen en Smallingerland, zorg- en welzijnspartijen, woningcorporaties, ontwikkelaars, bouwers, Adviesraden Sociaal Domein, ouderenorganisaties etc.
Ouderen worden steeds ouder en wonen langer thuis. Ook met een (zware) zorgvraag. Dat vraagt om geschikte woningen. Zorgpersoneel wordt steeds schaarser, net als de beschikbaarheid van mantelzorgers. We zullen de zorg anders moeten organiseren om ervoor te zorgen dat degene die het nodig heeft de zorg ook ontvangt. Met daaraan gekoppeld een opgave voor welzijn. We verwachten dat inwoners zelf meer met en voor elkaar gaan organiseren om de maatschappij draaiende te houden. In deze visie geven partijen gezamenlijk aan wat we als regio gaan doen om dit te organiseren.

Vervolg

Planning & communicatie

De visie wordt in uw vergadering van mei 2025 ter vaststelling aangeboden. Die planning wordt in alle vijf gemeenten gevolgd.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Wonen, zorg en welzijn Zuidoost Fryslân
2. Woonzorganalyse Regio Zuidoost Fryslân
3. Huisvestingopgave ouderen
4. Reactienota
5. Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Ooststellingwerf
6. Reactie van college aan de Adviesraad Sociaal Domein Ooststellingwerf
7. Reactie van college aan Melanie Maatman van Actium

Extern zaak ID (zaakcode) : 0085236066

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 april 2025;

gelet op het in februari 2023 getekende akkoord 'Samen voor Wonen en Zorg in Friesland 2023' en de regionale woondeal Zuidoost Fryslân (2022-2030);

Besluit;
Uitvoering te geven aan het in 2023 gesloten akkoord ‘Samen voor Wonen en Zorg in Friesland’ waarin alle Friese gemeenten zijn overeengekomen om per regio een visie op wonen, welzijn en zorg op te stellen.
Daarvoor:
1. De ‘Visie wonen, welzijn en zorg’ vast te stellen.

Besloten in de openbare vergadering van 20 mei 2025

, griffier. , voorzitter.